

"DZIEKUJEMY WAM POLACY"

Dorst wordt op 26 oktober weer door Polen bevrijd

DORST - Vorige week al hebben we uitvoerig aandacht besteed aan de oorlogsjaren en de zware gevechten die geleverd moesten worden om Dorst vijfendertig jaar geleden te bevrijden. Een geschiedenis, die uitvoerig verteld is door Jos van Alphen in het Nieuwsblad van Dorst. Het is diezelfde Jos van Alphen geweest, die vorig jaar bij de Stuurgroep aankwam met een zogenaamd praatpapier, waarin hij zijn gedachten de vrije loop liet op die vijfendertigste herdenkingsdag eens flink te gaan vieren. De Stuurgroep had er wel degelijk oren naar en zo kon het gebeuren, dat de Festiviteitencommissie en het Oranje-comité een programma konden opstellen, dat van 26 tot en met 28 oktober zijn beslag zal krijgen.

De stuwende kracht is en blijft Jos van Alphen. Het programma komt nog steeds in grote lijnen overeen met het „praatpapier” van destijds. Mensen van de organisatie vertellen ronduit dat „hij het eigenlijk helemaal alleen doet. Het is een passie van hem”. Waarop Jos van Alphen meteen reageert door te zeggen, dat hij voor de uitvoering van zijn ideeën enorm veel medewerking vanuit Dorst heeft mogen ondervinden. „Ze staan met alles meteen klaar”.

Wie het nu precies gedaan heeft is ook niet zo belangrijk, het is dat Dorst een paar geweldige dagen tegemoet gaat. Dagen vooral, die in het teken staan van dank aan de Poolse bevrijders, dank aan de dappere mannen van de Eerste Poolse Pantserdivisie. De vijf Poolse gevallen zullen plechtig herdacht worden en hun namen staan voor eeuwig gegrift in een gedenksteen, die zaterdagavond 27 oktober bij de bevrijdingskapel onthuld zal worden.

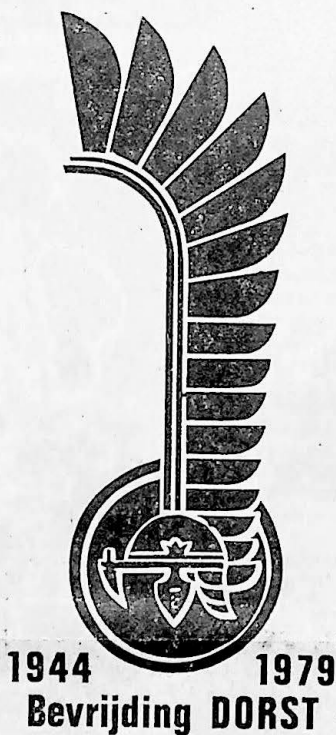
De Poolse vlag zal drie dagen naast de vaderlandse driekleur wapperen in Dorst. Velen kennen in Dorst nog de uitdrukking „Dziekujemy Wam Polacy”, dank aan de Polen en ze zullen dit beetje Pools dat ze nog kennen ook in die dagen meer uitspreken.

Tentoonstelling

Het voornaamste onderdeel van de bevrijdingsherdenking vormt de tentoonstelling in zaal De Roskam. De inspiratie hiervoor vond Jos van Alphen in een tentoonstelling, die een paar jaar geleden in de lagere school werd gehouden. De werken van de hoogste klasse waren toen bezig geweest met de oorlog en Dorst tijdens die jaren. „Dat moet behouden blijven”, dacht Jos van Alphen en de medeorganisators schapten zich er voor honderd procent achter. De jeugd moet er bij betrokken zijn. De kinderen krijgen nu een pakket „oorlogsherinneringen” en de ouders zullen ze collages of

iets dergelijks kunnen maken. De resultaten zullen op de tentoonstelling te zien zijn. Op die manier wordt de jeugd er weer aan herinnerd wat hun vaders en moeders en grootouders hebben moeten doorstaan om de democratie weer in ere te herstellen.

Op die tentoonstelling is evenwel nog veel meer te zien. En dan gaat het vooral om zaken die het gewone dagelijkse leven uit die jaren kenmerken. Oorlogstuig, bonkaarten, affiches, gebruiksvoorwerpen, foto's enz. Van mensen uit Dorst kreeg men o.m. een shagdoos van een Duitse militair, een pakje OZO-sigaretten dat destijds uit een vliegtuig is gedropt en een krant uit die

tijd. Medewerking is ook verkregen van b.v. het Airborne-museum. Er zullen ook uniformen uit de oorlog getoond worden. Maar vrijwel geen wapens, aldus Jos van Alphen. Wel voertuigen uit de tweede wereldoorlog. Op een gegeven moment is er ook een intensief contact ontstaan tussen Dorst en de Poolse Vereniging in Breda. We gingen vragen om

Poolse gewonden worden verzorgd door een Rode-Kruissoldaat. Het is de nu nog in Oosterhout wonende bekende heer F. Adamczak. De foto is genomen uit het boek De Eerste Poolse Pantserdivisie „Operatie Breda” van Thom Peeters, uitgegeven bij Brabantia Nostra in Breda. Het boek zal op de tentoonstelling in De Roskam ook te koop zijn.

Poolse vlaggen en uiteindelijk raakte men daar zo enthousiast, dat er veel meer gedaan wordt.

Pools bezoek

Zo zullen de tachtig oudstrijders van de Eerste Poolse Pantserdivisie, die ook Dorst hebben bevrijd, naar het Oosterhoutse kerkdorp komen. In voertuigen van de vereniging „Keep them rolling” uit de Tweede Wereldoorlog zullen de Polen Dorst zaterdag via de Bavelstraat weer komen „bevrijden”. Alleen zitten de inwoners nu niet angstig in de schuilkelders. Dorst kan de bevrijders nu feestelijk binnenhalen en zodoende goedmaken wat toen door omstandigheden achterwege moest blijven.

Een officiële vertegenwoordiger van de voormalige Eerste Poolse Pantserdivisie zal ook de festiviteiten in Dorst komen meemaken. In Oosterhout zijn ook heel wat „oude makkers” blijven wonen. De organisatoren hebben daarom maar al te graag de dertig in Oosterhout wonende Polen uitgenodigd de herdenkingsdiensten mee te komen maken.

Mazur

Voor de uit Polen komende oudstrijders zal op de tentoonstelling speciaal nog een video-band worden vertoond van daar gecensureerde beelden van het bezoek van de Paus aan Polen en ook van de Brandpunt-reportage over de „vergeten bevrijders”. Het contact met de Poolse Vereniging heeft er bovendien toe geleid, dat op zondagmiddag 28 oktober de Poolse dansgroep Mazur uit Breda op de

tentoonstelling komt optreden.

Een hoogtepunt wordt ongetwijfeld ook de herdenkingsdienst op zaterdagavond om zeven uur in de parochiekerk. Na deze dienst gaat men naar de bevrijdingskapel, waar o.m. een toespraak zal worden gehouden door rector Luykx, in de oorlogsjaren kapelaan in Dorst. Hij wordt door sommigen nog de „Don Camillo van Dorst” genoemd. Hij stond altijd klaar om onderduikers enz. te helpen.

Tijdens de spoorwegstaking fietste kapelaan Luykx iedere week naar Breda om het loon voor de stakers ergens op te gaan halen. De kapel had eigenlijk opgedragen moeten worden aan kapelaan Luykx en zuster Reinilda, een wijkverpleegster die net als de kapelaan enorm veel voor Dorst heeft gedaan, vinden velen in Dorst. De kapel is trouwens in een zeer vervallen staat geweest. Het Mariabeeld lag ergens in de bossen. Maar nu is het weer formidabel gerestaureerd en bovendien zal er een gedenksteen met de namen van de Poolse gevallen worden onthuld. In Dorst wordt een geweldig stuk spektakel op touw gezet. Een spektakel dat uiteraard veel geld kost. Maar men wil de tentoonstelling perse gratis toegankelijk houden. De enige inkomsten vormen de gulden van een sticker, het embleem van de voormalige Poolse pantserdivisie, die te koop is. Er zijn er al veel verkocht maar nog niet genoeg om de hoge kosten te dekken. Ook op dit punt evenwel heeft men vertrouwen in Dorst. De bewoners hebben de organisatoren tot nu toe niet in de steek gelaten en zullen dat tijdens de bevrijdingsfeesten zeker ook niet doen.

RINUS VAN BIJNEN